

Institucions i política de la Unió Europea

Codi: 101083

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OB	3	2
2503778 Relacions Internacionals	OB	2	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Nuria Font Borrás

Correu electrònic: Nuria.Font@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Ana Mar Fernández Pasarín

Prerequisits

Estudiants del Grau en Ciència Política i Gestió Pública: Es dona per suposat que l'estudiant coneix adequadament, com a mínim, els conceptes, les teories i els coneixements treballats a les assignatures 'Ciència Política' i 'Administració i Polítiques Públiques'. A més, és recomanable que l'estudiant hagi cursat i superat l'assignatura 'Política Comparada I'.

Estudiants del Grau en Relacions Internacionals: Es dona per suposat que l'estudiant coneix adequadament, com a mínim, els conceptes, les teories i els coneixements treballats a les assignatures 'Ciència Política'. A més, és recomanable que l'estudiant hagi cursat i superat l'assignatura 'Anàlisi de les Polítiques Públiques' (2n de Grau).

Es dona per suposat que l'estudiant té capacitat per llegir textos en anglès. També es dona per suposat que l'estudiant té l'hàbit de llegir regularment diaris de premsa generalista.

Objectius

Aquesta assignatura és obligatòria en el 3r curs de Grau de Ciència Política i Gestió Pública i en 2n curs de Grau en Relacions Internacionals. Globalment, l'assignatura té com a objectiu principal que l'alumnat conegui els principals referents empírics i teòrics sobre la Unió Europea i que sigui capaç d'utilitzar-los en l'anàlisi i la interpretació dels processos polítics europeus. Els objectius més específics són: primer, treballar el procés històric de construcció europea, l'evolució i el funcionament actual de les principals institucions polítiques i els les relacions inter-institucionals; segon, desgranar les principals dinàmiques polítiques i els processos decisoris de la UE a través de l'anàlisi d'alguns dels esdeveniments polítics recents més rellevants a nivell europeu; tercer, familiaritzar-se amb les fonts institucionals de dades sobre la Unió Europea i aprendre a utilitzar-les per realitzar estudis empírics; finalment, introduir les principals aproximacions teòriques que actualment dominen el panorama dels estudis europeus.

Competències

Ciència Política i Gestió Pública

- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
- Demostrar que es coneix l'estructura i el funcionament de la Unió Europea i de les seves institucions principals, i que s'és capaç d'identificar els principals actors polítics i reconèixer els principals mecanismes d'integració.
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Relacions Internacionals

- Analitzar l'estructura i el funcionament de les institucions i organitzacions internacionals (polítiques, econòmiques, de seguretat i militars, mediambientals, de desenvolupament i ajuda demergència), tant a l'àmbit universal com al regional, amb particular èmfasi en la Unió Europea, a partir de casos reals i/o simulats.
- Aprehendre i analitzar els impactes del procés de globalització als sistemes polítics domèstics, i al comportament dels actors polítics i els ciutadans.
- Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
2. Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
3. Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
4. Demostrar que es coneix l'estructura i el funcionament de la Unió Europea i de les seves institucions principals, i que s'és capaç d'identificar els principals actors polítics i reconèixer els principals mecanismes d'integració.
5. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.

6. Distingir com els estats membres i la UE implementen mesures i polítiques encaminades a incidir en els processos de globalització.
7. Explicar el funcionament de les institucions polítiques europees, les seves competències i la manera en què elaboren l'agenda, prenen les decisions polítiques i implementen els resultats.
8. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
9. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
10. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
11. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
12. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
13. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
14. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
15. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
16. Reconstruir el procés de presa de decisions de les polítiques comunitàries i avaluar-ne els resultats.
17. Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
18. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
19. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
20. Treballar autònomament.
21. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
22. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

TEMARI

BLOC 1. Creació de les Comunitats Europees i evolució del procés d'integració europea

Tema 1. Orígens històrics de les Comunitats Europees. La CECA, la CEE i la EURATOM

Tema 2. L'Acta Única Europea i el Tractat de Maastricht

Tema 3. El Tractat d'Amsterdam, el Tractat de Niça, el fallit 'Tractat Constitucional'

Tema 4. El Tractat de Lisboa

BLOC 2. Principals institucions i organismes de la Unió Europea

Tema 5. El Consell Europeu

Tema 6. El Consell de la Unió Europea

Tema 7. La Comissió Europea

Tema 8. El Parlament Europeu

Tema 9. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea

Tema 10. El Banc Central Europeu

Tema 11. Altres organismes de la Unió Europea

BLOC 3. El procés decisor en la Unió Europea

Tema 12. El triangle institucional Comissió - Parlament - Consell. El procés legislatiu

BLOC 4. La UE en temps de crisi

Tema 13. Actituds i euroescepticisme

Tema 14. El Brexit

Tema 15. La UE i Turquia

BLOC 4. Teories de la integració europea

Tema 16. El debat neofuncionalisme - intergovernamentalisme; el debat intergovernamentalisme liberal - constructivisme; el nou institucionalisme; la governança multinivell; la Unió Europea com a sistema polític

Metodologia

La metodologia de la matèria Institucions i Política de la Unió Europea consisteix en combinar un conjunt d'activitats formatives dissenyades perquè l'estudiant assoleixi els resultats d'aprenentatge. Aquestes estan integrades per activitats autònomes, dirigides i supervisades. Les activitats autònomes inclouen l'estudi individual (30 hores), la lectura de textos (30 hores) i la preparació de treballs en grups (15 hores). Les activitats dirigides inclouen classes magistrals (30 hores), seminaris i sessions pràctiques (15 hores) i la presentació pública de treballs (7,5 hores). Les activitats supervisades inclouen tutories (15 hores).

Tipus d'activitat	Activitat	Hores	Resultats d'aprenentatge
Dirigides 52,5 hores (35%)	Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	30	Comprensió del procés històric d'integració europea, del funcionament de les institucions, dels processos polítics de la UE i de les principals teories d'integració europea
	Presentació pública de treballs	7,5	Exposició pública dels coneixements assolits de forma adequada
	Seminaris i classes pràctiques	15	Participació activa, informada i conceptualment correcta en els debats
Supervisades 15 hores (10%)	Tutoria	15	Aclariments de dubtes i orientació complementària per a la formació en els temes de l'assignatura
Autònomes 75 hores (50%)	Lectura de textos	30	Comprensió de les principals aportacions en la teoria i la pràctica sobre la Unió Europea
	Estudi	30	Comprensió de conceptes i dinàmiques institucionals de la Unió Europea
	Preparació de treballs en grups	15	Demostrar la comprensió dels conceptes i/o les experiències objecte dels treballs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques (classes magistrals per part del professor/a)	30	1,2	3, 4, 17
Presentació pública de treballs	7,5	0,3	1, 4, 5, 11, 12, 18, 19, 20, 22
Seminaris i classes pràctiques	15	0,6	1, 4, 8, 13, 18, 19
Tipus: Supervisades			
Tutoria	15	0,6	9
Tipus: Autònomes			
Estudi	30	1,2	4, 9, 12, 18, 20
Lectura de textos	30	1,2	4, 12, 18
Preparació d'un treball en grup	15	0,6	1, 4, 11, 18, 20, 21

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura representa aproximadament un 5% de les hores totals, equivalent a unes 7,5 hores.

L'avaluació es realitzarà a partir dels següents lliuraments per part de l'estudiant:

- Examen escrit de coneixements sobre la matèria: 50% de la nota final. És condició necessària però no suficient aprovar l'examen per aprovar l'assignatura
- 2 controls de lectures: 20% de la nota (cada control té un pes del 10% de la nota final)
- Realització i exposició d'un treball realitzat en grup: 25% de la nota final
- Participació oral en els seminaris i classes: 5% de la nota final

Consideracions importants:

- L'examen es realitzarà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient
- El calendari de les sessions, les activitats i els controls de lectura es faran públics durant els primers dies de classe
- Els estudiants que no hagin superat l' EXAMEN final tindran l'oportunitat d'acollir-se a l'activitat de recuperació. És a dir, podran tornar a fer l'examen suspès el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre. En cap cas els estudiants podran acollir-se a les activitats de recuperació per pujar nota. Cap de les altres activitats avaluable és recuperable
- En cas de detectar plagi en els treballs lliurats, la sanció serà una nota de suspens de l'assignatura. Al Campus Virtual podeu consultar la Guia sobre Com Citar i Com Evitar el Plagi

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls de lectura	20%	2	0,08	1, 3, 4, 6, 9, 12, 16, 17, 18
Participació oral en els seminaris i classes	5%	0,5	0,02	1, 2, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 21, 22
Preparació d'un treball i exposició oral	25%	2,5	0,1	2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22
Prova escrita	50%	2,5	0,1	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 14, 16, 17, 18

Bibliografia

Manuals:

Bomberg, E., J. Peterson i A. Stubb (eds) (2008), *The European Union: How Does it Work?*, Oxford University Press.

Dinan, D. (2005), *Ever Closer Union: An Introduction to European Integration*, Boulder (CO): Lynne Rienner.

Hix, S. y B. Hoyland (2012), *El Sistema Político de la Unión Europea*, Madrid: McGraw Hill.

Peterson, J. y M. Shackelton (eds) (2002), *The Institutions of the European Union*, Oxford University Press.

Staab, A. (2011), *European Union Explained: Institutions, Actors, Global Impact* (2nd edition). Indiana University Press. <https://ebookcentral-proquest-com.are.uab.cat/lib/UAB/detail.action?docID=731393>

Bibliografia complementària:

Ares, C. y L. Bouza García (2019), *Política de la Unión Europea. Crisis y continuidad*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Cini, M. (ed.), (2009), *European Union Politics*, Oxford University Press.

Dinan, D. (2004). 'Governance and Institutions. The Convention and the Intergovernmental Conference', *Journal of Common Market Studies*, V. 42, p. 27-42.

Dinan, D.(2009),"Saving the Lisbon Treaty: An Irish Solution to a European Problem", *Journal of Common Market Studies*, Annual Review 2009, Vol. 47, pp. 1113-132

Dinan, D. (2008), "Ending the Constitutional Impasse," *Journal of Common Market Studies*, Annual Review 2008, Vol. 46, September 2008, pp. 71-90

Dinan, D. (2008), "Fifty Years of European Integration," *Fordham International Law Journal*, 31/5, pp. 1118-1142.

Fernández Pasarín, A.M., (2007), *Europa como opción histórica*, Barcelona: IUEE/UAB.

MateoGonzález, G. (2008), *Hacia una Constitución Europea: Las Conferencias Intergubernamentales en la EU*, València: Tirant lo Blanch.

Morata, F. (2005), *Hisòria de la Unió Europea*, Barcelona: UOC.

Moravcsik, A. (1998), *The Choice for Europe: social purpose and State power from Messina to Maastricht*. Ithaca: Cornell University Press.

Nelsen, B. i A. Stubb (eds.) (2003), *The European Union: readings on the theory and practice of European integration*, Palgrave Macmillan, p. 145-149.

Nugent, N. (2003), *The Government and Politics of the European Union*, Palgrave Macmillan.

Siedentop, L. (2000), *Democracy in Europe*, Hammondsworth: Penguin.

Torreblanca, J.I. (2001), '[Principios, intereses, instituciones y preferencias: un análisis de la racionalidad de la ampliación al Este de la Unión Europea](#)', *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 4, pp. 71-96.

Wallace, H., M. Pollack, i A. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, Oxford University Press, 6th ed., 2010.

Revistes acadèmiques recomanades:

Common Market Law Review:

<http://www.kluwerlaw.com/Catalogue/titleinfo.htm?ProdID=SS01650750&name=Common-Market-Law-Review>

Journal of Common Market Studies: <http://www.wiley.com/bw/journal.asp?ref=0021-9886>

Journal of European Integration: <http://www.tandfonline.com/toc/geui20/current>

Journal of European Public Policy: <http://www.tandf.co.uk/journals/routledge/13501763.html>

West European Politics: <http://www.tandf.co.uk/journals/titles/01402382.asp>

Webs institucionals:

Web European Parliament on EU institutions:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/section/187/las-instituciones-y-los-organos-de-la-union-europea>

Portal de la UE: <http://europa.eu/>

Parlament Europeu: http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_en.htm?redirection

Consell Europeu: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_es.htm

Consell de la UE: <http://consilium.europa.eu/showPage.ASP?lang=es>

Comissió Europea: http://ec.europa.eu/index_es.htm

Tribunal de Justícia de la UE: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_es.htm

Observatori Legislatiu de la UE: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>

EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=es>

Webs sobre la UE:

Votewatch: www.votewatch.eu

Euroobserver: <http://www.euobserver.com>

Eupolitix: <http://www.eupolitics.com>

Programari

